

Artikel skriven av Borgen år 1957 i samband med C.O Fredriksson fyllde 80 år - född 1 dec 1977

Lånade 250 kronor av kyrkokassa kunde öppna eget företag i Vara

Ett år för tidigt måste f. fabr. C.O. Fredriksson i Vara sluta skolan och börja tjäna sitt uppehälle. Han var då bara 12 år och blev lärling hos en kopparslagaremästare i Arboga. Kopparmästaren hade som valspråk: Mat ska Di ha men hut ska Di veta! Hur hr Fredriksson till slut kom till Vara är en lång historia och i den har Medelplana kyrkokassa sin givna plats. Gesällen Fredriksson fick nämligen vid sekelskiftet låna 250 kronor av kyrkokassan och den summan utgjorde hela startkapitalet, när han blev egen mästare i Vara.

-Vi var många syskon hemma och jag måste börja arbeta tidigt, berättar hr Fredriksson. Min mästare var sträng – som alla hantverksmästare på den tiden – det var förresten 1890 – men han var rättvis och lärde mig ordning och reda. Arbetstiden var lång och det var att börja klockan sex på morgonen och hålla på till åtta på kvällen. Ingen matrast hade vi och när vi ätit var det bara att sätta igång arbetet igen.

När hr Fredriksson var 17 år fick han gesällbrev, han har det ännu i sitt behåll och med det beviset på sin yrkeskunnighet fick han anställning i Norge. Men det var svårt att hitta rätt tåg, när det var byte. Det klarade han emellertid av genom att gå på de tåg, på vilka man lastade hans koffert.

-Jag trivdes inte i Norge och som alla andra gesäller knallade jag därifrån landsvägen, fortsätter hr Fredriksson. När jag kom till Lidköping hälsade jag på i ett kopparslageri och fick den 25 öring som man brukade ge den vandrande gesällen. Eftersom jag hört talas om Kinnekulle ville jag gärna se det omtalade berget. När jag kom till Medelplana, fanns där ett kopparslageri och där stannade jag i sex år. Jag gjorde en- och halvliters kaffepannor och även annat i koppar. Det sista arbetet hos den mästaren var förresten kylan i toppen av Medelplana kyrka.

Fem öre pannan i förtjänst

Hade jag inte träffat en flicka i Medelplana, så hade jag nog aldrig stannat så länge som jag gjorde. Vi gifte oss en vacker dag och jag började fundera på att öppna eget. Några besparingar att tala om hade jag inte kunnat göra, men med hjälp av Medelplana kyrkokassa fick jag det startkapital som behövdes. Några stora förtjänster gjorde man inte på den tiden för kaffepannor i den valigaste storleken tjänade jag fem öre och det var att arbeta likadant både vardag och söndag för att det hela skulle gå ihop.

Verkstaden blev kapell

Efter att först ha hyrt lokal i Vara byggde hr Fredriksson en egen fastighet år 1905. Det var nuvarande Elimkapellet och där arbetade han när det inte bar ut på marknader för att sälja vad som tillverkats. Tillsammans med andra hantverkare från Vara reste hr Fredriksson till marknaderna i St. Mellby, Nossebro, Upphärad m.fl. platser. Oftast for man dagen före marknaden och när man kom till en plats fördrevs kvällen och natten många gånger med kortspel.

Kortspel hela natten

- När det gäller kortspel glömmer jag aldrig när bagar´n och slaktar´n spela kort hemma i min

verkstad berättar hr Fredriksson. Bagar´n stod inne i verkstan och slaktar´n höll till utanför. Genom fönstret satte dom igång att spela kort. De började redan på eftermiddagen, de stod där och spelade när jag gick och la mig och när jag vaknade på morron så fanns de fortfarande kvar på samma plats.

År 1918 sålde hr Fredriksson verkstaden och flyttade till Lund, där han fått anställning som verkmästare i en fabrik. För att sätta sig in i tillverkningen av mejerimaskiner fick han resa till Danmark på en studieresa. Endast något år stannade han i Lund innan han fort tillbaka till Vara och byggde nya verkstadslokaler vid Kungsgatan

Mejerimaskiner blev lyckokast

Där satte han igång med att tillverka mejerimaskiner och det var ett riktigt lyckokast. Undan för undan måste verkstaden utvidgas för Att kunna tillfredställa den stora efterfrågan maskinerna fick.

-År 1939 sålde jag rörelsen till Skaraborgs läns mejeriförbund berättar hr Fredriksson. Sönerna var först kontraktsbundna vid företaget som övertagit faderns firma, men snart startade de egen rörelse för tillverkning av maskiner i rostfritt. När vi fick vår lilla pratstund med hr Fredriksson var han just nere hos pojkarna för att se på arbetena med en serie rostfria ångkokare som skall levereras till Grekland.

Dom är säkra pojkarna...

-Dom är säkra med rostfritt pojkarna, men se driva koppar det kan dom inte, säger hr Fredriksson. Så när dom för några år sedan – jag var väl 75 år då – fick en beställning på koppargrytor fick jag allt göra dom.